

ρίζετε καλήτερό μου σε τόπο πού άκουστηκε πολλές φορές ή μεγάλη και άξιωματική φωνή του Ψυχαρη. Θα σημειώσω μόνο μια φράση του Moréas, παραμένη από το χρονογράφημά του: «Η γλώσσα τούτη—γράφει για τη δημοτική μας γλώσσα—είναι γρίσιας έλληνική...»^{*)} Ας μοῦ έπιτρέψῃ να τὴν ἔξακολουθήσω τὴ φράση του, ἀλλάζοντάς την λιγάκι! «Καὶ εἶναι καθιερωμένη ἀπὸ αἰώνες ὅλους συμφορῶν καὶ σκλαβίσεων».

Καὶ τελος πάντων ἀν εὑρίσκουνται μεταξὺ μας πεζογράφοι καὶ στιχοπλέχτες ποὺ νὰ ξεχωρίζουν μεταφράζοντας—ὅπως μπορεῖ καθένας—τὰ κλασικὰ ἀριστούργηματα σὲ τρόπο ποὺ νὰ ξαναζωῦνται τὴν ἔλληνικὴ ἰδέα μὲ ὅλη τῆς τὴν ἀπλὴν καὶ φωτεινὴν ὄμορφάδαν, μέσα στοὺς «popularistes», στοὺς δημοτικιστὲς πρέπει νὰ τοὺς ζητήσουμε σώτους, μέσα σὲ κείνους ποὺ θέλει νὰ σᾶς παρουσιάσῃ ὁ κ. Moréas πῶς τάχα παραμελοῦν καὶ ὑποτιμοῦν τοὺς ἀρχαίους. Μόνο δὲν πρέπει νὰ λησμονήτε πῶς οι «popularistes» αὐτοὶ δουλεύουνε γιὰ νὰ ξεθάψουν καὶ γιὰ νὰ ξανασιμώσουν σ' ἐμάς μὲ τὸ χρῆμα τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας τοὺς ἀρχαίους, τοὺς μακρυμένους ἀπὸ μᾶς καὶ τοὺς θαυμένους κάτου ἀπὸ τὰ παχιὰ στρώματα τῆς στάχτης τοῦ Λογιωτατισμοῦ. Κι αὐτὸς εἶναι τὸ ἔργο τῆς γλώσσας τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας, τῆς δημοτικῆς, τῆς ἔθνικῆς μας γλώσσας καὶ ὅμως γιὰ τὴ γλώσσα τούτη μέλησε ὁ κ. Moréas μὲ ἀμέλεια ποὺ ξαφνίζει σὰν ἔρχεται ἀπὸ ποιητὴ κι ἀπὸ τεχνίτη, τέτοιο καὶ μὲ τέτοιας συνείδηση, καθὼς εἴναι ἔκτινος. Θάξτοχαζονταν κανεὶς πῶς αὐτὰ τὰ λέει ὅχι ὁ ἔκουσμένος γάλλος ποιητής, μᾶς ὁ βρυκόλακας τοῦ νέου καὶ λογιώτατου στιχουργοῦ ποὺ ζούσε στὴν Ἀθήνα ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια.

Μεγάλη γέρη θὰ εἴδεις χρωστούσα, Κύριε, ἀν καταχωρίζετε τὶς γραμμές μου τοῦτες στὸ ἀξιότυπο φύλλο σας.

Μὲ βαθύτατο σέβας

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΗΛΙΣΘΑΝΟ

Διάπλατος πέρα δὲν κάμπιος τραγουδάει καὶ τὸ μυριόφωνο τραγούδι τοῦ θεόμορφα συντροφέβεται μὲ τὸ βαρὺ οκοπὸ τοῦ ποταμοῦ, ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὰ Νόμια καὶ ξύνεται στοῦ Νήσιον τὶς ἀλέρατες πεδιάδες. Διαβιάνει τὸ κρονοτάλλινο νερό, ἀργοκυλᾶ, μονυμορίζει, καταραντλᾶ, στρομόπεται, τρέχει πότε γραμμὴ δλόνια, ποὺ σὲ μάκρεμα θαμπάρει τὸ μάτι, καὶ πότε σεριφογύριζονται, μὰς χάνεται καὶ μὰ φάνεται στὸν κατάφυτο κάμπιο, ποὺ νὰ τὸ βλέπῃ κανεὶς ἀπὸ ψηλὰ τὴ νύχτα, μέσα στὶς ἀγριές ἀναλαμπτὲς τοῦ φεγγαριοῦ, θαρδεῖ πῶς κάποιο φεῖδι θεόρατο εἴνε ξαπλωμένο καὶ ιοιμάται στὶς παχνὲς πεδιάδες τῆς Μεσσανίας. Στὶς δχιές σταλάζονται τὰ βρεμένα κλαριά καὶ οἱ καλοποιημένες λέφκες ἀταλὰ κι ἀνάλαφρα λυγίζουν, σὰ νὰ χορέβουν σιγαλὰ στὸ δέρινο τραγούδι, ποὺ πότε πότε μονυμορίζονται τὰ διπλόχωρα μαρτιλάρα τους· οἱ καλαμίες πυκνὲς κι ὄλοδροσες παραστέκονται σὲ πλάτη καὶ ἡ παράξενη ἀμμονδιά μοσχοβόλασιές ἀπὸ ἄκρη σ' ἄκρη τὶς σμυριτίδες καὶ τὶς πυροδάφνες ποὺ μὲ τὸν καιρὸν λόγγον ἀκέριο ἔχουν πλέξει δίπλα τῆς ἀχ! παλιά μου ζωή! γλυκύτατα παδιακίσια μου χρονάμια! ἐδῶ σὲ μεγάλο κορδόνι, ποὺ τώρα τὰ σκίνια ἀπονα τὸ σκέπασαν, καθισμένος μιὰν ἀβρούλα ἀκούγα πλάτη—παδάμι ὀχτὼ χρονῶ—τὴ γιαγιά μου τὴν καλή, νὰ μοῦ δίνῃ εὐκές καὶ ὅμια λόγια... δίπλα τὸ ποταμάκι πέργαγε ἀργὸ κι ἀποστα-

μένο· οἱ λογισμοὶ μου τρέχανε ποντά του καὶ πόθος μεσφργγής δρίφνητος· τὸ κορμό μου ἀκίνητο σὲ κοτόφυρι ἀπάνω· ἡ γιαγιά μου μεφελεῖ εὐκές καὶ ὅμια λόγια... δίπλα τὸ ποταμάκι συγάδο κι ἀργοκύνητο διάβανε καὶ ἡ παιδιάτικη φαντασία μου ταΐζεται μὲ τὰ διαμαντένα γερά! Τώρα τὰ σκίνια σκέπασαν τὸ κοτόφυρο, τεραπούντρια σκόποισαν ξένους ἀμμους, τὸ ποτάμι μεγαλήτερο ἔχουν πλατιὰ ὄχιτά, τὸ κῦμα σκέπασε τὴ γιαγιά μου, ὅλα, ὅλα μὲ τὸν καιρὸν σφήσανε καὶ μοῦ φαίνεται νὰ είμαι ξένος, νὰ μὴν ἥδη ποτὲ στὰ παλιά μου κατατόπια!...

Τὸ βουνά γῆρα! τὶ κάμποι κατά! τὶ λόγγοι, τὶ φυτιές, τὶ ποτάμια, τὶ δυάνια, καὶ πέρα πέρα τὸ θάλασσα! Παράδεισος! Καὶ τὸ βουνά πρασινισμένα κι οἱ κάμποι, καρπεροὶ τὰ γεράδερα δρυγάνουν καὶ ποτίζουν τὴ γίστη ποτρεσιές πορδέλλες τὰ ποτάμια στοῦ κάμπου τὴν παταράσσινη φρεσιά: σὲ πλάτη τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ πάνω, μποστάνια, σταρίδες, ἀμπέλια, ὅλα μὲ τάξην καὶ μέτρο ἀφείνονται καὶ καλητερέβονται πεπόνια μυρωδάτια, παρπούντια παταζαγαρωμένα, καπιλές γαλαζτέρες, δοδάκια γλυκούσουμα, ὅλα δύλι ἀπὸ τὴν Παράδεισο βγαλμένα, θρεμμένα μὲ τὰ χιονάτα νερά, μὲ τὸ βουνήσιο, μὲ τὸ θαλασσινὸ διγέρα, μὲ τὸν ἥλιο τὸν ξεχωριστόν, ποὺ πότε ζεστά καὶ πότε χλυνάζωγονά ἐπίκαια τὸν κάμπο τῆς Μεσσανίας· κι ἔτσι τὸ χειμῶν τὸ κρύο λίγο, τὸ καλοκαΐρι κι δροσιά τάση, ποὺ καὶ τὸ μεσημέρι περνᾶ σὰν ἀργή.

«Ἄμου γῆρα, γῆρα! πουλάκια φτερουρίζονται, κελαϊδοῦν καθ' ἔνα καὶ τὸ σκοπό του· σὲ πλάτη τοῦ ποταμοῦ φωνάζει ὁ σφράδακας σὰν τὸν πιάνον ἀπὸ τὸ λαμπό τὸν κακομοιόθη! μισοχαμένη σὲ βούρκο, συρράει ἡ νεροχελάνη φουσιώνοντας τὰ μάγουλά της· καίρεται τὴ λασπίτσα τῆς τὴν καλή.» Υστερα, πάντα ἔρθη πιάνη, μὲ τὸν ἔρθη πιάνη, μὲ τὸν ἔρθη πιάνη· τὸν κακομοιόθη ἡ δρογατειά· σ' ὅλο τὸν κάμπο τὴν κακομοιόθη τὸ τραγούδια τοῦ χωριοῦ, τὸ βουνοῦ καὶ τῆς ἔρμας· θ' ἀναφτοῦν φωτίσεις φωτίσεις καὶ γῆρας τὸν κακομοιόθη χοροί· οἱ λυγερές μὲ τὰ παλληκάρια, ποὺ διύλεβαν τὴ μέρα, τραγουδοῦν, χορέβουν, γλυκοκουβετιάζονται καὶ ξεχυνοῦν τὴν πούραση.

Γλεντοῦν. Γλεντοῦν τὴν καμπίσια ζωή τους, τὴν πολιτιμότερη ζωή τῆς Ρωμιοσύνης.

Νησί 7 τοῦ Τρυγητῆ 1904

ΜΑΡΚΟΣ ΓΕΡΑΝΗΣ

ΖΥΠΝΑ ΡΩΜΗΕ

ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΤΟ ΡΟΥΣΦΕΤΙ *

Μὰ μὲ τὸ νὰ μὴ μᾶς ταιριάζῃ τὸ Σύνταγμα, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ τὸ ἀκούμε, γιὰ τοῦτο πέσαμε σ' ἄλλο κακό.

Μείναμε χωρίς νόμους, κατακυνθήσαμε ἀκυβέρνητοι, ως καθὼς τὸ λεγε τὸ πακίδι τὸν μακαρίτη τοῦ Ζαΐρη, κείνου ποὺ ἔταν στὴν ἐπανάστασι.

Καὶ τοῦτο τὸ κακό δὲν εἶναι μικρό, παρὰ μεγάλο, γιατὶ οἱ ἀνθρώποι δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν χωρίς νόμους, ἀλλὰ κείνοι ποὺ κάνουν καλὸ στὸν τόπο, κι ὅ τόπος τοὺς εἶχε σὲ ὑπόληψη καὶ τοὺς ἔκανε μεγαλοπάνους τους.

Καὶ τοῦτα καὶ γιὰ τὰλλα, χρειάζεται τὸ λοιπόν, μὰ ὥρα ἀρχήτερος, ν' ἀφήσωμεν ἀπὸ τὸ Σύνταγμα, ποὺ δὲ μποροῦμε νὰ πάμε μπροστά, καὶ νὰ πάρουμε τοὺς δικούς μας τοὺς νόμους, ποὺ, ως καθὼς εἴπα, νὰ συμφωνήσει καὶ μὲ τὸ φυσικό μας.

Οι νόμοι αὐτοὶ εἶναι τῶν παλαιῶν Ελλήνων, τῶν

*) Η ἀρχή του σὲ πύλο 112.

πατέρων μας, ποὺ κι' ἐμεῖς γιὰ κείνους φευταζόμαστε, κι' ὅλος ὁ κόσμος μᾶς τιμάει.

Σήμερα τοια, διαβαζάς σὲ μιὰ φράγκη ἐφημερίδα, μᾶς κατηγοράνε μᾶς τοὺς "Ελληνας", γιατὶ οὐλοὶ οἱ Σλλοι, καὶ "Εγγλέζοι καὶ Φραντζέζοι κι" "Αλλαζανέοι, ὀφελητήκανε καὶ ὀφελίονται ἀπὸ τὴν σορίσ τῶν παλαιῶν "Ελλήνων, καὶ σὲ καθε πράξικη κείνους πρώτα κι" ἀρχῆς συμβούλευνται, καὶ ὅτι μποροῦν νὰ πάρουν, μὲ καθε τρόπο προσπαθοῦν νὰ τὸ ἀποχτήσουν.

Μετὶ μοναχός, ποὺ οὕτως τους μπορούσαμε νὰ τὸ ἀποχτήσωμε, καὶ νὰ γίνωμε μεγάλοι καὶ δοξασμένοι σὲν κείνους, τίποτα δὲν πήραμε, ὅλο τὰ φράγκικα κυνηγήσμε, κι" ὅχι τὰ φράγκικα, ποὺ εἶναι παρμένα ἀπὸ τοὺς "Ελληνας καὶ εἶναι καλά, παρὰ τὰ καθ' αὐτὸ φράγκικα, ποὺ εἶναι κακά.

"Ο, τι καλὸ έχει τὸ Σύνταγμα, τώχει ἀπὸ τοὺς "Ελληνας, κι" ὅτι κακό, ἀπὸ τοὺς Φράγκους.

Τὸ μόνο καλό του είναι, ποὺ στέκει σὲ τρεῖς στύλους, γιατὶ σὲ τρεῖς στύλους ἀπόνω μπορεῖ νὰ κινεῖται, καὶ τὴν πηθή ένα έθνος" καὶ τὴ λευθεριά του νὰ μὴ γάστη, καὶ νὰ πάνε καλά καὶ ὅλειςας τὸ φωτισμόν του.

"Ως καθὼς χρειάζεται σιδεροστιάδα μὲ τρία ποδόστρια γιὰ νὰ σταθῇ ἀπόνω τὸ κακάθι, ἔτσι τρεῖς στύλους χρειάζονται γιὰ νὰ κινεῖται κακόθι, λαός, ποὺ βράζει καὶ χολαζεῖ, ως καθὼς τὸ κακάθι στὴ φωτιά.

Κι" ἔται πρέπει νὰ ἔναι κι" ὅχι ἀλλειώς η Κυβέρνησις, γιατὶ ἀνισωτάκι κι" εἶναι ἔνας ὁ στύλος, θὰ κάνηγε ὅτι θέλει τοὺς ἀλλουσίους, ποὺ θὰ είπῃ θὰ έναι τύραννος· ἀνισωτάκι κι" εἶναι δύο, οἱ ἔνας θὰ θελήσῃ νὰ γίνη παραπόνω ἀπὸ τὸν ἄλλο, θὰ παστοῦν, κι" ὅποιος νικήσῃ τὸν ἄλλο, θὰ μείνῃ αὐτὸς τύραννος, καὶ δὲ συμφέρει.

Μὰ σὰν είναι τρεῖς, οἱ ἔνας μὲ τοὺς δύο μαζήν δὲ θὰ θελήσῃ ποτὲ νὰ τὰ βάνη, γιατὶ κι" ὁ δύος θὰ καταλαβῇ πῶς κι" οἱ δύο μαζή θὰ τὸν νικήσουν. Γιὰ τούτη τὴν αἵτια, μὲ τὸν ἔνα πάντα θὰ τὰ βάνη, καὶ τότες ὁ ἄλλος μπονέσται στὴ μέση, καὶ δὲν ἀφίνει τὸν ἔνα φάρη τὸν ἄλλο, γιατὶ τοῦτο εἶναι κι" αὐτοῦν τὸ σὲ μφέρον· σὰν φάρη τὸν ἔνα, θέτερος θὰ φάρη καὶ τὸν ἄλλο.

* * *

"Ετσι· καὶ οἱ τρεῖς, δ

μπορούσε ν' ἀλλαζεῖ τὸ νόμο, γιατί, ὡς ἀγράμματος ποῦ εἶναι, μποροῦσε ἀντὶ νὰ τὸν φτιάξῃ νὰ τὸν χαλάσῃ.

Τούτον τὸν τρόπο τὸν βρήκανε καλὸ καὶ οἱ Ἑγγλέζοι καὶ καταλαβάνε, πῶς μὲ τὸν ἕδιον τρόπο ἐπρεπε καὶ αὐτοὶ νὰ κυβερνηθοῦν. Μὰ δὲ μπορούσανε νὰ τὸ κατορθώσουν, γιατὶ εἶχανε Βασιλειά, μᾶς δὲ βασιλειάς τους δὲν ἦταν ἀπὸ τὸ ἔθνος, ὡς καθὼς οἱ βασιλειάδες, ποῦ εἶχανε τὸν παλαιό καὶ τὸν Ἑλληνες, ἀμὴ ξεχωρίζανε ἀπὸ ἔθνος καὶ λεγόντανε ἐκ Θεοῦ, καὶ οἱ ἕδιοι ἤσκανε καὶ Πατριόρχιδες.

Εἶχανε καὶ κάτι μεγαλοσιάνους, μὴ δὴ; σὰν τοὺς μεγαλοσιάνους τῶν Ἑλλήνων, ποῦ μεγαλοσιάνοι γινόνταν μοναχοὶ τους, καὶ δὴ; ἀπὸ τὸν πατέρα τους. Εἶχανε γιὰ μεγαλοσιάνους τοὺς μιλιόρδους, ποῦ εἶναι μεγαλοσιάνοι δὴ; ἀπὸ τὸν ἑκατόντα τους, παρὰ ἀπὸ τὸν πατέρα τους.

Ἄκο δὲν εἶχενε, παρὰ κάτι ἄλλους, ποῦ τοὺς λέγανε ἀντιπρόσωπους στὴς κοινότητες ἀπόνι.

Γιὰ νὰ φτιάσουν τὰς τρεῖς κολώνας; μὲ δὴ; τι εἶχανε, μηχανευτήκανε γιὰ τὸ λαό νὰ πάρουνε κείνους ποὺ δέσκανε ἀντιπρόσωπους στὴς κοινότητες ἀπόνι, καὶ εἴπανε τὸ λαός, τὶ κανότητες, καὶ ἔτσι βάλλανε τὰς δύο κολώνας, τὸ Βασιλεῖα καὶ τὸ Βουλή, γιὰ τὸ λαό.

Μὴ τοὺς λείπανε οἱ μεγαλοσιάνοι· γιὰ τοὺς μεγαλοσιάνους, πήρανε τοὺς μιλιόρδους, καὶ ἔτσι τρίτη κολώνα μπήκανε αὔτοι.

Αὐτὸι εἶναι ποῦ ἀκούντε τὸ Ἑγγλέζικο Σύνταγμα, ποῦ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀκόμα δείχνει, πῶς δὲν εἶναι Ἑλληνικό, γιατὶ οἱ Ἑλληνες δὲν εἶχαν Σύνταγμα, παρὰ τὸ Σύνταγμα τὸ λέγοντα πολίτευμα.

Εἶναι τρισυπόστατο, γιατὶ στέκει σὲ τρεῖς κολώνας, μὴ δὲν εἶναι δημοσίο, γιατὶ ἄλλο πρόσματος Βασιλειάς του, ἄλλο πρόσματος οἱ μιλιόρδους του καὶ ἄλλο οἱ ἀντιπρόσωποι, καὶ δὴ; ἔνα πρόσμα, ὡς καθὼς ἦταν τὸν παλαιόν καὶ τὸ Βασιλεῖα, οἱ μεγαλοσιάνοι καὶ ὁ λαός, ποῦ ὅλοι τοὺς ἔσκανε ἀπὸ τὸ ἔθνος, μήτε ἀχώριστο, γιατὶ χωριστὰ ἀποφασίζει ὁ Βασιλεῖας, χωριστὰ οἱ μιλιόρδους καὶ χώρις οἱ ἀντιπρόσωποι, καὶ δὴ; μαζή, ὡς κανότητες, τὸ παλαιόν καὶ τὸν Ἑλληνες.

Μὴ καὶ τέτοιο ποῦ τὸ κάνει, εἶναι καλὸ γιὰ τοὺς Ἑγγλέζους, πρῶτα καὶ ἀρχῆς, γιατὶ δὲ μπορούσανε νὰ τὸ κάνουνε καλλίτερο, καὶ δευτέρως, γιατὶ εἶναι ἀληθινό καὶ δὴ; φεύτικο. Τὸ φτιάσανε μὲ δὴ; εἶχενε καὶ δὴ; μὲ δὴ; δὲν εἶχενε, σὰν ἐμὲ.

**

Κακὸ ψυχρὸ καὶ ἀνάποδο γιὰ μᾶς.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΑΙΔΕΣ

ΑΠΟΛΥΤΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Γράμμα τὸν Α' Εξερχό ποῦ μοῦ ἀφίερωσε τὸ δῆγμα του Στὴν Κεράσα. («Νουμένο φύλλο 105»)

(Συνεχεία)

Ἐδῶ θὰ μὲ τοσκώσῃς! Θὰ μὲ ῥωτήσῃς δηλαδὴ γιατὶ σε μαλλώνω. Καὶ γώ, θὰ μοῦ πής, γράφω ἀπ' ἐδῶ, ἀν καὶ κανονικά τερο τὸ ἀπὸ δῶ. Ἡ διαφορά, φίλε μου, μεγάλη. Μεγαλὴ καὶ σπουδαῖα. Θαρρῷ μαλιστα πῶς σοῦ τὴν ἔχω κιόλας σημειωμένη πιὸ ἀπόνια στὸ γράμμα μου, σὰ σοῦ ἔλεγχα πῶς δὲν τὰ χρειαζόμενα στὸ γλώσσα. Εἶναι περιττά Περιττὰ τὸ ἀπ' ἐδῶ, τὸ καὶ τὸ ἔκει, τὸ ἀπὸ τὸ ἔσενα, τὸ ἀπ' ἐκεῖνη, τὸ ἀπ' ἐκεῖ, τὸ ἀλλά ἐγώ, τὸ παρ' ὅταν καὶ τὰ λαϊτά. Σ' ἀφτὰ μποροῦμε καὶ πρέπει νάκολουθήσουμε τὸν κανόνα. Ο κανόνας ὑπάρ-

πρῶτα καὶ ἀρχῆς, γιατὶ μετὰ μπορούσαμε νὰ τὸ κάνουμε καλλίτερο ἀκόμας. Εμεῖς δὲν εἶχαμε τὸ ἀμπόδιο, ποῦ εἶχανε οἱ Ἑγγλέζοι, νὰ τὸ κάνουμε ὁμοούσιο καὶ ἀχώριστο, ὡς καθὼς τὸ εἶχανε οἱ παλαιοί Ἑλληνες, σὰν Ἑλληνες ποῦ εἶμαστε καὶ ἔμετοι.

Δευτερότερα, γιατὶ ἔμετοι τὸ φτιάσαμε μὲ δὴ; τι οἱ Ἑγγλέζοι ἔχουνε, καὶ ἔμετοι δὲν ἔχουμε, καὶ γιὰ τοῦτο τὸ Σύνταγμα τῶν Ἑγγλέζων εἶναι ἀληθινό, τὸ δικό μας φεύτικο, καὶ μὲ τὸ νὰ ἔναι φεύτικο, ἔνας μεγάλος πολιτικὸς τὸ ὄντος καὶ καραγκιός καὶ ὁ ζει καὶ καὶ Πατριόρχιδες.

Καὶ ἀλλάζει φεύτικο καὶ καραγκιός καὶ ὁ ζει καὶ καὶ Πατριόρχιδες.

Γιατὶ μετὶ λαός εἶμαστε μοναχό, πήραμε καὶ Βασιλειά, μὲ δὲ βασιλειάς μας εἶναι γενεσίν καὶ δὴ; σὰν οἱ βασιλειάδες, πώχουν στὴν Ἀγγλία, καὶ τοὺς λένε πῶς εἶναι ἐκ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἔχουνε παρεπτένω ἀπὸ χρήσης.

Μετιόρδους δὲν εἶχαμε.

Εἶχανε οἱ γονέοι μας τοὺς πρεστοὺς καὶ τοὺς καπετανέους, μὲ καῖνοι οὐλοι συγχωρεθήκανε. Ἀπὸ τοὺς ἄλλουνοις ὃ τόπους καλὸ δὲν εἶδε, γιὰ νὰ τοὺς εἶπῃ καὶ καὶ μεγαλοσιάνους.

Μήτρας ἀντιπρόσωπους τοῦ λαοῦ εἶχαμε, γιατὶ στὴν Ἀγγλία, αὐτοὶ ποῦ γίνονται ἀντιπρόσωποι, πρῶτα καὶ ἀρχῆς δὲν εἶναι πλούσιοι, καὶ δὲν ἔχουν δενάρχη, νὰ παρουνε ἀπὸ τὸ ἔθνος γιὰ νὰ ζήσουν, ὡς καθὼς κάνουνε οἱ δικοί μας. Γίστερα εἶναι οὐλοι τοὺς ζυμωμένοι μὲ τὸ λαό, καὶ αὐτοὶ γνωρίζουν τὸ λαό, καὶ δὲν λαός τοὺς γνωρίζει, ὡς καθὼς, ἔναν καιρό, οἱ πρωτόγεροι τοῦ χωροῦ γνωρίζουν τοὺς χωριανοὺς ὄλους, καὶ οἱ χωριανοὶ τὸν πρωτόγερο.

Τέτοιους ἀντιπρόσωπους χρειαζόμαστε, γιὰ νὰ κάνουμε Ἑγγλέζικο Σύνταγμα, καὶ τέτοιους δὲν εἶχαμε, καὶ μὲ τὸ νὰ μήν τοὺς εἶχαμε, ἐκάναμε τοὺς βουλευτάδες, ποῦ δὲν εἶναι ἀντιπρόσωποι, γιατὶ οὐτε αὐτοὶ αὐτοὶ έφερουν τὸ λαό, οὐτε ὁ λαός κύτουνούς.

Καὶ ὑστερα οὐλοι τοὺς μὲ τὴν καλπονόθευσι καὶ μὲ τὸ ρουσφέτι γίνονται.

Γιὰ τούτων τὰς αἰτίας δὲν εἶναι οὐτε ἀντιπρόσωποι, οὐτε βουλευτάδες, παρὰ φευτούλευταδες.

Μὲ τέτοιους φευτούλευταδες καὶ μὲ μιὰ Βασιλεία, ποῦ τώρα πιάνει τίς μὲ τὰ πολλὰ ὄρθιδοξα βασιλόπουλα, ποῦ μᾶς ἔκανε, κάναμε τὸ Σύνταγμα μὲ δύο παδάρια, γιατὶ μεγαλοσιάνους δὲν εἶχαμε.

Τὸ Βασιλεῖα τὴν μιὰ μεριά, καὶ τὴν φευτούλευτη τὴν άλλη.

Καὶ ἔτσι γίνηκε δὲν εἶπετε νὰ γίνῃ, ὅπως τὸ λένε οἱ προπάτορές μας.

Ἡ φευτούλευτη πιάστηκε μὲ τὸ Βασιλεῖα, νίκησε τὴν Βουλή, καὶ ἐπήρε τὸ πρόματα στὸ γέρο, ὡς καθὼς τὸ εἰδώλιο.

Οι φευτούλευταδες μας τώρα εἶναι τὸ πᾶν· αὐτοὶ μᾶς ὄριζουν, καὶ μᾶς κάνουν δῆτι θέλουνε, ποῦ θὰ εἰπῇ μᾶς πυρσγυνένε.

(Ακολουθεῖ)

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΣΠΗΛΙΟΤΑΚΗΣ
πρ. Χπουργός

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο Διαγωνισμὸς μας δὴ; μόνο μᾶς φέρνει καλούτσικες νοστιμίες, παρὰ καὶ νοστιμίες χρήσιμες. Η ιστορία ἀξιώνα τοῦ «έσχισμένου πανίου» μᾶς ἔδειχνε σὲ τὶ κατάσταση βρίσκουνται: τὰ Σχολεῖα μας. Τώρα πάλι ἡ νοστιμία τοῦ κ. Σταμάτη, ποῦ τὴ βραβεύουμε κιόλας, μᾶς δείχνει τὶ ἀνισηρείς γίνουνται μέσα στὸ Στρατό.—δείχνει μὲ δῆλους λόγους πῶς δὲνασκαλισμὸς τρώσι κάθε σάρκα τοῦ «ἔθνους». Κ' εἶναι πιὸ ἀπελπιστικὸ ποῦ τὸν καλοκαθίζουν τὸ σκολαστικισμὸ σὲ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ ναυτικοὶ παρὰ ποῦ τὸν διεφεύγουν οἱ δασκάλοι. Γιατὶ τῶν δασκάλων τοὺς εἶναι τὸ ψωμό τους, ἐνῶ μὲ τοὺς στρατιωτικοὺς εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ προτίμηση, χρέα κουταμάρα.

Νὰ λοιπὸν ἡ νοστιμία ποῦ βραβεύουμε.

«Ο Λογίας

«Ο λογίας κάνει δινομαστική κλίση.

«Γιάννης Χαρούμπας.

«Έδω είμαι.

«Ορε χαντακουμέν! Σεῦ τίπα, οντας σοῦ κράζω τὸν νομά, νὰ λές «παπαρών, καὶ δὲ; είσαι δᾶ». —

Ο κ. Σταμάτης λοιπόν, ἀφοῦ μᾶς δώσῃ, παρακαλοῦμε, τάληθιν δινομά του. ἀς περάσῃ νὰ πάρῃ τὸ μικρό μας βραβεῖο.

Θὰ παρατηρήσουμε διμως τοῦ κ. Σταμάτη πῶς ἐκεῖνο τὸ οικάνει ονομαστική κλίσην εἶναι πολὺ δισκημο. Δὲν ξέρω ἐν τὸ διάβασμα τοῦ καταλόγου τὸ λέν εἶται μέσα στὸ Στρατό. «Αν τὸ λέν εἶται, δρίστε ἄλλη μιὰ ἀπόδειξη σκολαστικισμοῦ. Τὸ σωτὰ ρωμαΐκο, καὶ τὸ μόνο κυριολεγικό, —τὸ μόνο δηλαδὴ ποῦ δίνει σωστὰ τὴν ιδέα, —εἶναι «διαβάζει τὸν κατάλογο».»

Αὐτή εἶναι ἡ μόνη μας παρατηρηση. Κατὰ τάλλα ἡ νοστιμία τοῦ κ. Σταμάτη εἶναι ἀπὸ τὶς καλεὶς νόστιμη, λιγόλογη, ηθολογική.

«Αλλη θηθολογική νοστιμία ποῦ λάβαμε εἶναι ἐνὸς κυρίου Δασκάλου ραγιά. Εἶναι δμως πολὺ βιαστικά γραμμένη, πάσι νὰ πη σκοτεινά, μ' ἀρκετά περιττά λόγια καὶ μ' δὲλ τὸ σέβας παρατηροῦμε πῶς ἔνας δασκάλος

μους τοὺς ιστορικοὺς ποῦ μεταμορφίσουμε τὴ γλώσσα μας, ποῦ ἀλλαγὴ ἀλλαγὴ καὶ σειρὰ σειρὰ τὴ συγεδένουνε δημονικὰ μὲ τὴν ἀρχαία μας τὴν ἀληθινική. Α' Ακούμε καὶ τὸ λαό μας, ποῦ δῆλη μέρα συνηθίζει τοὺς δόκιμους τοὺς τύπους. Φτάνει νὰ τ